

nr 10 (186)
październik 2023

ISSN 1898-0333

egzemplarz
bezpłatny

azalia

Pismo mieszkańców Miasta i Gminy Nowa Sarzyna

www.nowasarzyna.eu

w numerze:

- gala z okazji 50-lecia praw miejskich Nowej Sarzyny
- rozpoczęcie budowy bloku SIM
- Nowa Sarzyna i okolice na widokówce

Przebudowa Ośrodka Kultury w Woli Zarczyckiej

W dniu 11 sierpnia 2023 r., zakończono realizację inwestycji pn. „Rozbudowa i przebudowa budynku Ośrodka Kultury w Woli Zarczyckiej”. Zadanie było współfinansowane ze środków UE z EFRR w ramach RPO WP 2014 – 2020 Działanie 4.4. Kultura oraz z programu rządowego Promesa dla Kultury ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego pochodzących z Funduszu Promocji. Zadanie polegało na rozbudowie i przebudowie budynku filii Ośrodka Kultury w Woli Zarczyckiej. Z uzyskanych środków wybudowano miejsca postojowe z oświetleniem terenu. W istniejącej części przeprowadzono roboty remontowo-budowlane (sala widowiskowa wraz ze sceną, korytarz). W zakresie instalacji sanitarnych zamontowano kocioł CO z osprzętem, wymieniono instalacje CO w dwóch obiegach. Zastosowano technologię przygotowania CWU, pompę ciepła typu powietrze – woda oraz doprowadzono wodę do celów przeciwpożarowych wraz z montażem hydrantu wewnętrznego, zainstalowano również klimatyzację. Wewnątrz obiektu w ramach instalacji elektrycznych wykonano oświetlenie: ogólne, awaryjne, ewakuacyjne. Zamontowano instalację fotowoltaiczną oraz odgromową. Budynek wyposażono w system oświetlenia i mechaniki scenicznej, nagłośnienie sali widowiskowej, projektor, a także w ekran multimedialny.

Sabina Wołoch

Miesięcznik „Azalia”

Wydawca: Urząd Miasta i Gminy w Nowej Sarzynie, ul. Kopernika 1, 37-310 Nowa Sarzyna.

Adres redakcji: 37-310 Nowa Sarzyna, ul. Kopernika 1, tel. 17 24 13 177.

Redakcja: Piotr Sowa, Janusz Motyka.

Skład: Piotr Sowa, Grażyna Wadas.

Zdjęcie na okładce - Piotr Sowa.

Redakcja zastrzeżenie sobie prawo skracania i redagowania tekstów.

Redakcja nie zwraca materiałów nie zamówionych.

Kontakt: p.sowa@nowasarzyna.eu, tel. 17 24 13 177, wew. 301.

Nakład: 2 000 egzemplarzy.

Druk: Drukarnia „eMKA”, Giedlarowa 460, 37-300 Leżajsk, tel. 17 787 71 09.

„Zaczęło się od COP-u”

W 2023 roku CKiB w Nowej Sarzynie zrealizowało zadanie „Zaczęło się od COP-u” w ramach rządowego programu Patriotyzm Jutra, na które Muzeum Historii Polski w Warszawie przyznało 40 tysięcy zł.

Przedsięwzięcia w ramach projektu:

- Terenowa Gra Miejska (24 czerwca podczas plenerowej imprezy Gminnego Dnia Dziecka). Link do gry: <https://gra.prcode.pl>,
- warsztaty edukacyjne z historii COP-u dla dzieci ze szkół w Sarzynie, Nowej Sarzynie, Rudzie Łańcuckiej, Woli Zarczyckiej (7 czerwca oraz 19-21 września),
- zaprojektowanie i wykonanie medali pamiątkowych, wręczonych podczas uroczystej gali na zakończenie projektu (5 października w auli I LO w Nowej Sarzynie),
- zakup gadżetów promujących zadanie (zakładki do książek i kubki termiczne),
- wycieczka do Muzeum Centralnego Okręgu Przemysłowego w Stalowej Woli i do Sandomierza (23 sierpnia),
- spektakl teatralny pt. „Sprawiedliwi. Historia rodziny Ulmów”, wystawiony przez Teatr Wandy Siemaszkowej z Rzeszowa w CKiB w Nowej Sarzynie (15 września),
- wystawa mobilna z Muzeum COP w Stalowej Woli umieszczona na terenie Zespołu Szkół w Nowej Sarzynie,
- poszczególne etapy realizacji zadania zostały udokumentowane w filmie wykonanym przez Nowosarzyńską Telewizję Kablową „LokalTel” (link do kanału: www.youtube.com/@NsTVK).

CKiB

Uroczysta sesja i gala z okazji 50-lecia praw miejskich Nowej Sarzyny

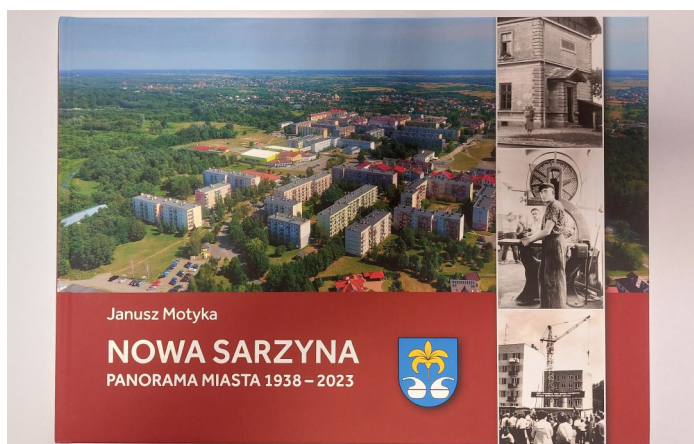
5 października 2023 r. w auli I LO odbyła się uroczysta sesja Rady Miejskiej, w trakcie której uczczony został jubileusz 85-lecia powstania Nowej Sarzyny i 50-lecia nadania praw miejskich. W trakcie obrad wręczono okolicznościowe medale, w uznaniu za wkład w rozwój i promocję miasta, byłym i obecnym przedstawicielom władz samorządowych, radnym, honorowym obywatelom, dyrektorom instytucji i placówek oświatowych, redaktorom lokalnych mediów, społecznikom, animatorom kultury i sportu oraz przedsiębiorcom. Gratulacje mieszkańcom i odznaczonym złożyli senator Janina Sagatowska, poseł Jerzy Paul i burmistrz Andrzej Rychel. W trakcie gali miała miejsce premiera albumu Janusza Motyki „Nowa Sarzyna. Panorama miasta 1938-2023” oraz filmu Nowosarżyńskiej Telewizji Kablowej pt. „Nowa Sarzyna 1938-1973-2023”.

- Największą wartością miasta Nowa Sarzyna jesteście Państwo – jako jego mieszkańcy. To bowiem ludzie tworzyli historię naszego miasta,

wznosili z wielkim poświęceniem jego mury, kształtowali jego kulturę i dbali o jego estetykę. W naszej historii było bardzo wiele osób troszczących się o przyszłe losy miasta, dbających o jego rozwój i rozstrawiających go w Polsce i za granicą. Na ten piękny 85-letni dorobek pracowały pokolenia naszych mieszkańców – nasi ojcowie i dziadkowie. To swoista sztafeta pokoleń, bo także po nas przyjdzie kolejne pokolenie, które przejmie pałeczkę i napisze dalsze karty historii tego miasta. Jestem mocno przekonany, że Nowa Sarzyna podejmie przyszłe wyzwania z taką samą odwagą i zdecydowaniem, jak to się działo dotychczas - powiedział burmistrz Andrzej Rychel. Na zakończenie sesji, radni podjęli okolicznościową uchwałę w sprawie uczczenia 50-lecia nadania praw miejskich.

Uroczystość była także okazją do podsumowania zadania: „Zaczęło się od COP-u” w ramach projektu: Patriotyzm Jutra. Gali towarzyszyła wewnętrzna wystawa zdjęć dokumentujących rozwój Nowej Sarzyny oraz plenerowa wystawa udostępniona przez Muzeum COP ze Stalowej Woli.

Piotr Sowa, fot. P. Sowa

UCHWAŁA NR LXXXII/658/2023 RADY MIEJSKIEJ W NOWEJ SARZYNIE

z dnia 5 października 2023 r.

w sprawie uczczenia 50 - lecia nadania praw miejskich Nowej Sarzynie

Na podstawie art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2023 r. poz. 40 z późn. zm.), Rada Miejska w Nowej Sarzynie uchwala, co następuje:

§ 1. Dla uczczenia 50 - lecia nadania praw miejskich Nowej Sarzynie, Rada Miejska w Nowej Sarzynie wyraża szacunek, uznanie i podziękowanie:

- 1) Burmistrzom, Radnym, Przewodniczącym Zarządów Osiedli, Sołtysom, Pracownikom Urzędu Miasta i Gminy w Nowej Sarzynie i Gminnych Jednostek Organizacyjnych, Dyrektorom Szkół i Przedszkoli, Honorowym Obywatelom Miasta i Gminy Nowa Sarzyna, Przedsiębiorcom, Przedstawicielom Organizacji Pozarządowych oraz Mediów Lokalnych, którzy na przestrzeni minionych lat i obecnie swoją działalnością i zaangażowaniem przyczynili się do rozwoju Miasta i Gminy Nowa Sarzyna;
- 2) Mieszkańcom za pracowitość, przedsiębiorczość i aktywność w życiu Miasta i Gminy Nowa Sarzyna;
- 3) Przyjaciółom i Sympatykom Miasta i Gminy Nowa Sarzyna za udzielaną wszechstronną pomoc i wsparcie dla podejmowanych inicjatyw.

§ 2. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Rozpoczęcie budowy nowego bloku przy ul. Konopnickiej w Nowej Sarzynie

W dniu 10 października br. miało miejsce podpisanie umowy pomiędzy SIM Podkarpacie a wykonawcą – spółką Wolf Technoprojekt na wybudowanie wielorodzinnego budynku przy ul. Konopnickiej w Nowej Sarzynie. Następnie na działce, przekazanej pod inwestycję przez nasz samorząd, odbyła się uroczystość podpisania i wkopania aktu erekcyjnego. Akt podpisali burmistrz Andrzej Rychel, poseł Jerzy Paul, prezes Krajowego Zasobu Nieruchomości Arkadiusz Urban, prezes SIM Podkarpacie Krzysztof Mazur i pełnomocnik spółki Andrzej Rzeszuto, członek Zarządu Województwa Podkarpackiego Stanisław Kruczek, prezes spółki Wolf Technoprojekt Piotr Krygowski, dyrektor biura burmistrza Adam Madej, prezes ZGK Jerzy Wołoch, przewodniczący Rady Miejskiej Stanisław Kurlej oraz radni i przewodniczący osiedli: Stanisław Misiak, Alfred Ryś, Kinga Kwiecińska i Jan Fus.

Burmistrz Andrzej Rychel w swoim wystąpieniu podkreślił, że rozpoczęcie budowy nowego bloku wypadło w szczególnym momencie dla Nowej Sarzyny, gdyż obchodzimy w tym roku jubileusz 85-lecia powstania miasta i 50-lecia nadania praw miejskich. *- To dla nas historyczna chwila, bo ostatni blok w mieście wybudowano 31 lat temu. Kiedy przed dwoma laty nasz samorząd przystępował do tego projektu, to wiele osób nie wierzyło, że uda się go zrealizować. Dlatego cieszę się, że całą procedurę przygotowawczą udało się doprowadzić do szczęśliwego finału i za 18 miesięcy powstanie tu nowoczesny i funkcjonalny budynek – podkreślił burmistrz.*

- To radosna chwila dla samorządu Nowej Sarzyny, ale także dla obecnych i przyszłych mieszkańców, dla których ten budynek stanie się nowym domem. Dziękuję burmistrzowi, prezesom Krajowego Zasobu Nieruchomości oraz SIM Podkarpacie, za to że skutecznie wcielają w życie rządowe programy społecznego mieszkalnictwa – powiedział poseł Jerzy Paul. Gratulacje składali także prezes KZN Arkadiusz Urban, Krzysztof Mazur, Stanisław Kruczek oraz Piotr Krygowski.

Budynek będzie składał się z 74 mieszkań w trzech metrażach: 43, 57 i 67 m². Oferowane lokale będą praktycznie gotowe do zamieszkania.

W łazience zamontowana będzie wanna lub kabina natryskowa, umywalka i miska ustępowa. W kuchni znajdzie się zlewozmywak i czteropalmnikowa kuchenka elektryczna. Wykonane zostaną podłogi, pomalowane ściany, wstawiona stolarka drzwiowa. Po stronie najemcy pozostanie umeblowanie i wyposażenie według własnego uznania. Budynek został zaprojektowany z myślą o minimalizowaniu zużycia energii i ochronie środowiska. Znajdą się w nim instalacja fotowoltaiczna z magazynem energii, car porty z instalacją fotowoltaiczną, instalacja rekuperacji w każdym mieszkaniu, wraz z pompami ciepła, które w korelacji zapewnią niskie koszty utrzymania mieszkania.

Mieszkania przeznaczone są dla osób i rodzin, których dochody są za niskie na zaciągnięcie kredytu hipotecznego, ale dysponują środkami na partycypację w kosztach budowy oraz na regularne opłacanie czynszu. Warunkiem jest nieposiadanie przez najemcę prawa własności, dzierżawy lub najmu do innego lokalu mieszkalnego oraz spełnienie kryterium dochodowego określonego w ustawie. Najemca będzie mógł uzyskać także dopłaty do czynszu przez okres 15 lat, a ich wysokość zależy od liczby osób zamieszkałych oraz wielkości mieszkania.

Większość najemców została już wyłoniona w wyniku dwóch naborów prowadzonych przez Burmistrza Miasta i Gminy Nowa Sarzyna. Kolejny nabór uzupełniający, który potrwa do końca listopada br., będzie prowadzić spółka SIM Podkarpacie. Koszt budowy nowego bloku to 28 569 779 zł, a jego wykonawcą będzie WOLF Technoprojekt Sp. z o.o. Sp.k. z Trzebowniska. Termin realizacji budynku to 18 miesięcy.

SIM Podkarpacie to spółka utworzona przez 7 gmin – Boguchwałę, Dynów, Jarosław, Leżajsk, Miejsce Piastowe, Sędziszów Małopolski i Nową Sarzynę oraz Krajowy Zasób Nieruchomości. Społeczna inicjatywa mieszkaniowa, czyli SIM, to podmiot realizujący budownictwo społeczne. Zadaniem spółki jest budowa mieszkań na wynajem o umiarkowanym czynszu z możliwością uzyskania własności mieszkania na przestrzeni lat.

Piotr Sowa, fot. P. Sowa

Wyniki wyborów parlamentarnych w Mieście i Gminie Nowa Sarzyna

Tomasz Buczek - 187 (Konfederacja),
Ewa Leniart - 165 (PiS),
Jerzy Bednarz - 164 (PiS),
Krzysztof Sobolewski - 132 (PiS),
Joanna Pikuła - 110 (Konfederacja),
Karol Ożóg - 103 (PiS).

W okręgu wyborczym nr 23, skupiającym część województwa podkarpackiego, w tym teren naszej gminy, mandaty poselskie uzyskało piętnastu kandydatów: Zbigniew Ziobro, Ewa Leniart, Rafał Weber, Marcin Warchoł, Zbigniew Chmielowiec, Krzysztof Sobolewski, Fryderyk Kapinos, Kazimierz Gołojuch, Jan Warzecha z PiS; Paweł Kowal, Krystyna Skowrońska, Zdzisław Gawlik z KO; Adam Dziedzic, Elżbieta Burkiewicz z Trzeciej Drogi oraz Grzegorz Braun z Konfederacji. Jerzemu Paulowi, który był posłem dwóch poprzednich kadencji, tym razem nie udało się uzyskać mandatu. Na liście PiS zajął 11 miejsce, uzyskując 11 679 głosów, co oznacza, że do wejścia do sejmu zabrakło mu 2 344 głosów. Przypomnijmy, że w wyborach parlamentarnych w 2015 roku Jerzy Paul zdobył 12 540 głosów, a w 2019 roku - 16 094 głosów.

W wyborach do Senatu RP, w okręgu obejmującym naszą gminę mandat uzyskała Janina Sagatowska, a poszczególni kandydaci w Mieście i Gminie Nowa Sarzyna zdobyli następującą liczbę głosów: Janina Sagatowska - 7 384 (PiS), Paweł Bartoszek - 2 102 (Trzecia Droga PL2050 - PSL), Artur Burak - 1 258 (Konfederacja).

Szczegółowe wyniki wyborów parlamentarnych z uwzględnieniem poszczególnych obwodowych komisji wyborczych dostępne są na stronie: wybory.gov.pl/sejmsenat2023/pl.

oprac. Piotr Sowa

15 października br. Polacy wybrali swoich przedstawicieli do Sejmu i Senatu RP. W Mieście i Gminie Nowa Sarzyna liczba osób uprawnionych do głosowania wynosiła 16 016. Lokale wyborcze odwiedziło 10 988 wyborców, którzy oddali 10 788 głosów ważnych. Frekwencja przekroczyła zatem 68%. Na poszczególne komitety mieszkańcy oddali następujące ilości głosów:

Prawo i Sprawiedliwość - 7 503 (69,55%),
Trzecia Droga Polska 2050 - PSL - 1 191 (11,04%),
Konfederacja Wolności i Niepodległość - 839 (7,78%),
Koalicja Obywatelska PO.N IPL Zieloni - 787 (7,30%),
Nowa Lewica - 243 (2,25%),
Polska Jest Jedna - 170 (1,58%),
Bezpartyjni Samorządowcy - 55 (0,51%).
Powyżej 100 głosów otrzymali następujący kandydaci:
Jerzy Paul - 5 474 (PiS),
Zbigniew Trębacz - 972 (Trzecia Droga PL2050 - PSL),
Marcin Warchoł - 754 (PiS),
Zbigniew Ziobro - 523 (PiS),
Paweł Kowal - 384 (KO),
Grzegorz Braun - 368 (Konfederacja),
Magdalena Czechowicz-Dulian - 238 (KO),

LXXXI sesja Rady Miejskiej

25 września 2023 r. odbyła się LXXXI sesja Rady Miejskiej w Nowej Sarzynie. Na wstępie przyjęto sprawozdania z działalności Burmistrza w okresie międzysesyjnym oraz z realizacji uchwał. W kolejnym punkcie dyrektor biura burmistrza Adam Madej przedstawił informację w formie prezentacji multimedialnej o środkach pozyskanych z budżetu państwa w kończącej się kadencji Sejmu RP. W obradach uczestniczył poseł Jerzy Paul, który podziękował radnym i władzom samorządowym za owocną współpracę na rzecz rozwoju miasta i gminy. Z przedstawionej informacji wynikało, że w ostatnich czterech latach na terenie gminy były lub są realizowane inwestycje o wartości 104 mln zł 345 tys. zł, z czego 69 mln 404 tys. zł to dofinansowania z budżetu państwa, a 7 mln 525 tys. zł to środki z Unii Europejskiej, co łącznie stanowi 74% udział środków zewnętrznych w kosztach tych zadań. Podziękowania posłowi za pomoc w uzyskaniu środków krajowych i bieżące wspieranie działań samorządu złożyli burmistrz Andrzej Rychel oraz przewodniczący rady Stanisław Kurliej.

Następnie radni podjęli uchwały w sprawach:

- uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego „Cmentarz Łętownia”.

Do sporządzenia planu miejscowego przystąpiono w celu realizacji inwestycji celu publicznego poszerzenia cmentarza, aby ustalić przeznaczenie terenu oraz określić sposób zagospodarowania i zabudowy zgodnie z obowiązującą ustawą o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym. Plan obejmuje obszar położony w zachodniej części miejscowości Łętownia oraz wschodniej części miejscowości Wólka Łętowska, a jego powierzchnia wynosi ok. 34,28 ha.

- przystąpienia do sporządzenia mpzp „Jelna - Pod Lesiną”.

Przedmiotowy teren o powierzchni około 2,3 ha położony jest w zachodniej części miejscowości Jelna, który planuje się przeznaczyć pod zabudowę produkcyjno-usługową, w tym związaną z produkcją energii.

- wyrażenia zgody na ustanowienie hipoteki na nieruchomości stanowiącej własność Miasta i Gminy Nowa Sarzyna.

Ustanowienie hipoteki na rzecz Banku Gospodarstwa Krajowego ma służyć zabezpieczeniu pożyczki inwestycyjnej na realizację inwestycji pn. „Budowa budynku mieszkalnego wielorodzinnego przy ul. Konopnickiej w Nowej Sarzynie wraz z infrastrukturą towarzyszącą”.

- zmiany uchwały dotyczącej zaciągnięcia kredytu.

Dokonano korekty zmniejszającej ogólną kwotę kredytu z przeznaczeniem na finansowanie deficytu, po analizie zapotrzebowania kredytowego budżetu uwzględniającej dotychczas zaciągnięte pożyczki.

- zmian w budżecie Gminy Nowa Sarzyna na 2023 rok.

Planowane dochody budżetu zostały zwiększone o kwotę 5 498 198 zł jako kwota uzupełniająca subwencji ogólnej. Wydatki zwiększono o kwotę 334 411 zł. Dokonano także zmian w planie wydatków na łączną kwotę 76 224 zł.

- reparacji, odszkodowań i zadośćuczynienia z tytułu strat, jakie Polska poniosła z powodu napaści Niemiec oraz późniejszej okupacji na terenie obecnej Gminy Nowa Sarzyna.

Rada Miejska w Nowej Sarzynie, nawiązując do Uchwał Sejmu RP oraz Rady Ministrów w sprawie dochodzenia przez Polskę zadośćuczynienia za szkody spowodowane przez Niemcy w czasie II wojny światowej, wyraża swoje poparcie dla działań zmierzających do uzyskania zadośćuczynienia należnego Polsce od Niemiec za szkody wyrządzone w wyniku rozpadu II wojny światowej przez III Rzeszę Niemiecką.

oprac. Piotr Sowa

Nowa Sarzyna i okolice na widokówce

W czasach komunistycznej cenzury i monopolu Państwa na wydawnictwa, nawet najmniejsze miejscowości zabiegały o to, żeby ich lokalne atrakcje znalazły się na pocztówkach. Udało się to również Nowej Sarzynie. Widokówki drukowane w ogromnych nakładach były znakomitą formą promocji. W latach 70. XX wieku moda na ich zbieranie osiągnęła w Polsce skalę epidemii...

Nieco historii

Za wynalazcę karty pocztowej uważa się doktora Akademii Wojskowej w Wiener-Neustadt Emanuela Hermanna, który opublikował w czasopiśmie „Neue Freie Presse” memoriał „Über eine neue Art der Correspondenz mittels der Post”. Zaproponował w nim wprowadzenie karty pocztowej jako bardziej ekonomicznej od listu. Ten rewolucyjny pomysł wprowadzono w życie 1 października 1869 roku w monarchii Austro-Węgierskiej. Pierwsze karty korespondencyjne ozdobione ilustracjami pojawiły się początkiem lat 70. XIX w. Tematyka pocztówek była różnorodna. Ogromną popularność zyskały karty pocztowe – widokówki z fotografiami miejscowości. Przełom XIX i XX w. nazywany był „złotym okresem pocztówki”. Około 1905 roku była to najtańsza i najpowszechniejsza forma komunikacji na terenie Europy. Widokówki stały się też przedmiotem kolekcjonerstwa. Pojawiły się rzesze filokartystów. Do słynnych zbieraczy należeli między innymi królowa Wiktorja i papież Pius X. Tylko nieliczni wiedzą, że pomysłodawcą nazwy „pocztówka” był... Henryk Sienkiewicz. W 1900 roku w Warszawie Towarzystwo Dobroczynności rozpięło konkurs na polską nazwę ilustrowanej karty. Zgłoszono 296 propozycji, a do drugiego etapu konkursu jurorzy zakwalifikowali cztery: listewka, otwartka, pisanka oraz pocztówka. Największe uznanie uzyskała „pocztówka”, która wygrała konkurs. Jak się okazało autorem tej nazwy był późniejszy noblista Henryk Sienkiewicz, występujący pod pseudonimem Maria z R.

Wizytówką był hotel

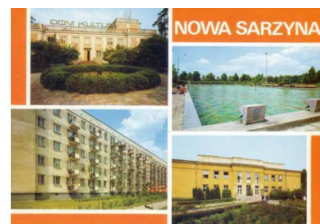
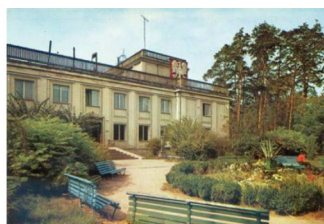

Fot. Pierwsza widokówka przedstawiająca Osiedle Sarzyna w 1956 roku, zb. Janusz Motyka

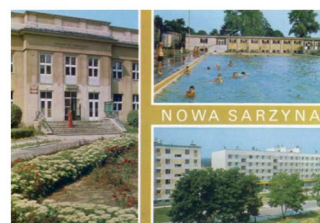
Osiedle mieszkaniowe wzniesione jeszcze przed wojną przy zakładach chemicznych „Nitroza” było urbanistycznym fenomenem COP na równi ze Stalową Wolą. W 1956 roku uzyskało autonomię i zostało wyłączone z obszaru wsi Ruda Łańcucka, jako samodzielna jednostka administracyjna. Z tej okazji latem tegoż roku, Biuro Wydawnicze „Ruch” rzuciło na rynek pierwszą w historii kartkę pocztową z widokami bloków. Wydrukowała ją w dużym nakładzie firma PTTK – Zakłady Wydawnicze Fotowidokówek w Jaśle. Wydawca zamieścił na rewersie opis: „Sarzyna – fragment osiedla mieszkaniowego”. Na zdjęciu przedstawiono najbardziej reprezentacyjny budynek, czyli

Hotel Robotniczy nr 2 (obecnie będący siedzibą ZGK i lokali socjalnych przy ul. 1 Maja 4) z pięknym tarasem nad wejściem w otoczeniu dwóch bloków o numerach 11 i 13 (współcześnie ul. Jana Pawła II 1 i 1 Maja 6). Autorem zdjęcia był Daniel Zawadzki (28.09.1918–19.08.1981) – fotograf i fotoreporter, Lwowiak związany z Warszawą i Krakowem. W okresie międzywojennym uczeń Szkoły Sztuk Pięknych im. Wojciecha Gersona w Warszawie. Po II wojnie student Wydziału Handlowego Wyższej Szkoły Ekonomicznej w Krakowie w zakresie towaroznawstwa. Świadcstwo czeladnicze w zawodzie fotografa uzyskał w 1946 roku w Izbie Rzemieślniczej w Krakowie, gdzie prowadził zakłady fotograficzne. Po 1949 roku kiedy został członkiem Polskiego Towarzystwa Fotograficznego, porzucił rzemiosło i rozpoczął karierę artystyczną. W latach 1954–1958 zdjęcia Zawadzkiego eksponowane były w Kopenhadze, Helsinkach, Moskwie, Paryżu, Norymberdze i Londynie. Od lat 50. XX w. pracował jako fotoreporter Wojskowej Agencji Fotograficznej i dwutygodnika „Stolica”. Zdjęcia Daniela Zawadzkiego publikowane były m.in. w „Almanachu Fotografiki Polskiej” oraz na łamach książek popularyzujących fotografię krajoobrazową, zaś Wydawnictwo Sport i Turystyka oraz Biuro Wydawnicze „Ruch” reprodukowały je w formie kart pocztowych.

Gierkowska masówka

Pierwsze kolorowe widoki Nowej Sarzyny tuż po uzyskaniu praw miejskich w 1973 roku na propagandowych widokówkach wydanych przez Krajową Agencję Wydawniczą. Przez całą dekadę lat 70. XX w. nakłady tych pocztówek były wielokrotnie wzniesione w trybach, a nawet dobiegających trybny egzemplarzy. Współcześnie są obiektem zainteresowania kolekcjonerów.

Fot. Karta albumu z reprodukcjami widokówek promujących Nową Sarzynę, fot. Janusz Motyka

W latach 70. XX w., z chwilą przyznania Nowej Sarzynie praw miejskich agendy propagandowe PRL zainteresowały się naszym miastem. Biuro Wydawniczo Propagandowe, a później Krajowa Agencja Wydawnicza rzuciły na rynek kilka wzorów pocztówek z widokami najciekawszych obiektów. Nakłady były olbrzymie: po 10-20 tys. egzemplarzy. Zdarzały się powtórki edycji. Na przykład widok Domu Kultury emitowano czterokrotnie w latach: 1973-1979. Łącznie 50 tys. sztuk. Kartka z trzema widokami: Technikum Chemiczne, basen pływakki w obiekcie K.S. „Unia” oraz osiedle mieszkaniowe, wydawana była w latach 1974-1978 trzykrotnie, w łącznym nakładzie 40 tys. sztuk. Autorem zdjęć był J. Jastrzębski, a wydawcą KAW RSW Prasa Książka Ruch. W latach 1978-1983 ukazały się dwa wydania o łącznym nakładzie 30 tys. egz. kartki czterowidokowej prezentującej: Dom Kultury, basen pływakki, ul. Janka Krasickiego i Technikum Chemiczne. Wydawcą była również KAW Prasa Książka Ruch, ale fotografie wykonał P. Krassowski.

Na wolnym rynku

Fot. Widokówka z 2000 roku, zb. Janusz Motyka

Po zmianach ustrojowych w Polsce, wolny rynek pozwolił na „radosną twórczość” przedsiębiorców. Dla Nowej Sarzyny ukazało się około 10 wzorów. Niektóre widokówki były mało wyszukane tematycznie, inne wręcz brzydkie. Jakość też była nienajlepsza, ale zdarzały się wyjątki – początkiem XXI w. jedna z rzeszowskich firm wydała próbną serię bardzo ładnych widokówek. Szkoda, że ówczesne władze nie podjęły tematu i nie zrealizowano większego nakładu. Dzisiaj są praktycznie nie do zdobycia.

Galicyjskie perełki

Omawiając historię „miejskich” widokówek, nie sposób choćby wspomnieć o kartkach z okolicznych miejscowości. Najstarszą z mojej kolekcji wydał około 1912 roku ks. prob. Józef Gryziecki z Woli Zarczyckiej. Poczta pełniła rolę cegiełki. Ma obecnie dużą wartość historyczną, bowiem na składance kilku zdjęć znajdziemy zarówno wizerunek ks. proboszcza, nowej, murowanej świątyni, jak też starego, drewnianego kościółka z XVII w. Dochód z jej sprzedaży zasilił konto budowy wolańskiego kościoła. Równie dawną proveniencję ma widokówka okolicznościowa z Jelnej. Tutaj upamiętniono scenę z 1914 roku, kiedy to w wiosce stacjonowała armia austro-węgierska. Na zdjęciu zobaczymy grupę oficerów węgierskich we wnętrzu wiejskiej chałupy, w trakcie posiłku. W okresie międzywojennym lub jeszcze w czasach galicyjskich wydano również pocztówkę z kapliczką w Jelnej – egzemplarza do zbioru poszukuję od bardzo wielu lat. W II poł. XX w. ukazało się kilka wzorów widokówek z Woli Zarczyckiej. Ich wiodącym motywem była oczywiście azalia.

Weltkrieg 1914. Offiziersmenage in Jelna am San.

Fot. Widokówka okazjonalna z 1914 roku z Jelnej, zb. Janusz Motyka

Nowe życie widokówki

Współczesne wydania nie są tak masowe jak kiedyś. Nakład 200-300 egz. uważany jest za wystarczający. Za to technika druku, różnorodność tematyczna i graficzna budzi powszechne zadowolenie odbiorców i kolekcjonerów. W ostatnich latach ukazało się ok. 30 wzorów widokówek z terenu Nowej Sarzyny i okolicznych miejscowości. Na ogół pokazują piękno miasta i gminy. Ale są też wydania okolicznościowe, związane z ważnymi wydarzeniami z historii jak: 120-lecie kolejnictwa, 160. rocznicy wybuchu Powstania Styczniowego, czy odkrycia azalii pontyjskiej.

Fot. Jedna serii 8 widokówek będących uzupełnieniem albumu o Gminie Nowa Sarzyna z 2021 r. zb. Janusz Motyka

Niekiedy dokumentują lokalne wydarzenia – przykładowo parady Straży Grobowych w Majdanie Łętowskim – lub promują ich lokalne, krajoznawcze atrakcje. Ostatnia seria widokówek wydana przez UMIG w Nowej Sarzynie nawiązuje do ważnych jubileuszy: 85-lecia powstania i 50-lecia otrzymania praw miejskich, podobnie jak oficjalna kartka Poczty Polskiej połączona z okolicznościowym datownikiem.

Fot. Wydania jubileuszowe z 2023 roku, zb. Janusz Motyka

Bibliografia (wybór)

Czarnowski Adam, *Katalog pocztówek okolicznościowych PTTK wydanych przez ognitwa i agendy Towarzystwa oraz na ich zlecenie*, Wyd. PTTK Oddz. Regionalny PTTK Śląska Opolskiego, RPK, Opolski Klub Krajoznawców, Opole 2005.

Motyka Janusz, *Ks. Józef Gryziecki budowniczy kościoła w Woli Zarczyckiej*, Azalia 2022, nr 2, s. 6-7.

Motyka Janusz, *Nowa Sarzyna panorama miasta 1938-2023*, Wyd. Urząd Miasta i Gminy Nowa Sarzyna, 2023, s. 6.

pl.wikipedia.org/wiki/Kartka_pocztowa

Urbaniak Tomasz, *Historia karty pocztowej na przykładzie Słupska*, Stow. Przyjaciół Ziemi Słupskiej, Słupsk 2011.

Muzeum Fotografii; <https://zbiory.mufo.krakow.pl/artist/zawadzki-daniel/>

Podsumowanie sezonu hodowców gołębi pocztowych

12 października br. w siedzibie nowosarzyńskiej sekcji PZHGP w Rudzie Łańcuckiej odbyło się spotkanie hodowców gołębi pocztowych z naszej gminy, podsumowujące sezon lotowy 2023. Uroczystego wręczenia nagród za osiągnięte wyniki dokonali poseł Jerzy Paul i członek P-WKHGW Józef Płachta, a otrzymali je: Marek Osip, Janusz Żuraw, Bogusław Federkiewicz oraz Marek Gnatek.

Hodowcy Sekcji Nowa Sarzyna w tym roku obchodzili 30-lecie działalności. Warto podkreślić, że od 12 września 2023 r., tradycyjna hodowla i loty gołębi pocztowych znajdują się na Krajowej Liście Niematerialnego Dziedzictwa Kulturowego. Gołębie pocztowe to fascynujące ptaki, które potrafią odnajdywać z najdalszych odległości drogę do swego domu. W Polsce odnotowano istnienie gołębiej poczty już w XVI wieku w Zamościu.

Polski Związek Hodowców Gołębi Pocztowych, który powstał w 1918 roku, jest pierwszą i jedyną ogólnopolską organizacją tego typu w historii naszego kraju. Patronem tego sportu jest wielki miłośnik przyrody św. Franciszek z Asyżu.

Tradycją hodowców jest organizowanie lotów gołębi uświetniających uroczystości religijne, państwowe, społeczne i patriotyczne. W 2002 r., hodowcy z całej Polski, a wśród nich reprezentanci naszej gminy, zorganizowali lot z Watykanu dla uczczenia 24. rocznicy pontyfikatu Jana Pawła II. Hodowcy zawieźli przesłanie, w którym napisali: „*hodując gołębie, które potrafią znaleźć właściwy kierunek do domu rodzinnego, sami uczymy się odnajdywać właściwy kierunek postępowania i życia, aby kiedyś dotrzeć do Domu Ojca Niebieskiego. Błogosław nam Ojciec Święty, aby Ci, którzy mają takie zamiłowanie, mieli gołębie serca*”.

Marek Gnatek

kultura

KGW w Sarzynie wystąpiło na „Święcie Jesieni” w Kazimierzu Dolnym

24 września 2023 roku, KGW w Sarzynie wzięło udział w imprezie pod tytułem „Święto Jesieni”, organizowanej przez Nadwiślańskie Muzeum Przyrodnicze w Kazimierzu Dolnym, Urząd Miasta i Kazimierski Ośrodek Kultury. Wydarzenie jest okazją do podziękowania za plony. Jest także miejscem, gdzie swoją pracę mogą zaprezentować lokalni twórcy i Koła Gospodyń Wiejskich. Była muzyka na żywo, występy kapel, kiermasze z lokalnymi produktami spożywczymi, przetworami i rękodziełem.

KGW w Sarzynie promowało swoją działalność kulturalną, tradycje ludowe poprzez przyśpiewki związane ze swoim regionem, a także

rękodzieło poprzez warsztaty robienia kwiatów z krepiny. Gospodynie przygotowały także lokalne wypieki, proziaki oraz chleb ze smalczykiem i ogórkiem, a następnie wraz z kapelą „Sarzynioki” zaprezentowały piękne stroje ludowe i regionalne utwory.

W czasie trwania imprezy odbył się pokaz kulinarny Willa Filiks oraz konkurs o tematyce kulinarnej. Uczestnicy święta mogli degustować regionalne dania przygotowane przez wystawców oraz doświadczyć szeregu atrakcji zaplanowanych przez organizatorów wydarzenia.

Wyjazd do Kazimierza Dolnego był również formą promocji Gminy Nowa Sarzyna i jej kultury.

Helena Jędrzejec

Obchody 250-lecia powołania Komisji Edukacji Narodowej

fot. nauczyciele mianowani z burmistrzem A. Rychlem i sekretarzem D. Pinderską

12 października w Hotelu Resident w Sarzynie odbyły się Gminne Obchody Dnia Edukacji Narodowej. W tym roku miały szczególny charakter, bo zbiegły się z jubileuszem 250-lecia powołania Komisji Edukacji Narodowej. W uroczystości wzięli udział nauczyciele gminnych placówek oświatowych wraz z pracownikami obsługi. Wszystkim zebrany życzenia z okazji święta oświaty złożyli poseł Jerzy Paul, burmistrz Andrzej Rychel oraz sekretarz Danuta Pinderska. Burmistrz w swoim wystąpieniu podsumował funkcjonowanie oświaty na terenie gminy, zarówno pod względem

infrastruktury, inwestycji, realizowanych projektów, pozyskanych środków zewnętrznych, wymiany młodzieży w programie Erasmus+, jak i wyników egzaminu ósmoklasisty, maturalnego oraz osiągnięć uczniów w konkursach i olimpiadach.

Spotkanie było okazją także do złożenia ślubowania i odebrania aktów przez siedemnastu nauczycieli mianowanych. Burmistrz wręczył także nagrody sześciu dyrektorom, dwóm wicedyrektorom oraz dziesięciu nauczycielom za szczególne zaangażowanie w pracy organizacyjnej i dydaktyczno-wychowawczej.

Piotr Sowa, P. Sowa

Lasowiackie obrzędy w I LO

11 października br. w auli I Liceum Ogólnokształcącego w Nowej Sarzynie odbył się spektakl pt. „4 pory roku na wsi. Lasowiacki rok obrzędowy”. Był on zwieńczeniem projektu Stowarzyszenia Rozwoju Szkół „Prymus” z programu EtnoPolska 2023.

O scenografię oraz kostiumy do spektaklu zadbała animatorka kultury, propagatorka tradycji lasowiackich oraz członkini Koła Gospodyń Wiejskich z Łętowni Anna Głuszek - Cebula. Oprawę muzyczną przygotowała Sylwia Łyko wspólnie z Konradem Kielbasą-Łyko. Patronat honorowy nad projektem objął Burmistrz Miasta i Gminy Nowa Sarzyna.

Dyrekcja Zespołu Szkół dziękuje Stowarzyszeniu na Rzecz Rozwoju Wsi Jelna „Złoty Potok” za wypożyczenie planszy z wnętrzem wiejskiej chaty.

Iwona Dmitrowska

Seniorzy i młodzi w twórczym działaniu

21 września br. w auli I Liceum Ogólnokształcącego w Nowej Sarzynie miała miejsce premiera sztuki „Lolek z ciszy niepokalanej”. Spektakl został zaprezentowany międzypokoleniowej widowni w lokalnej społeczności. Patronat nad wydarzeniem objął Burmistrz Miasta i Gminy Nowa Sarzyna. Projekt pozwolił, zarówno osobom młodym, jak i seniorom otworzyć się na wzajemną współpracę, zintegrować się oraz lepiej komunikować się dzięki zrozumieniu perspektywy drugiej strony.

Dzięki realizacji projektu nastąpił wzrost motywacji seniorów do podejmowania nowych działań w kontakcie z młodym pokoleniem oraz budowanie więzi społecznych. Publiczność nagrodziła aktorów owacją na stojąco. Zadanie zostało zrealizowane dzięki wsparciu Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

Marzena Paul

„Wiklinowe cuda i Cudaki”

Stowarzyszenie Rozwoju Wsi Sarzyna zakończyło realizację projektu „Wiklinowe cuda i Cudaki”, na który otrzymało dofinansowanie ze środków Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego. Głównym celem przedsięwzięcia było pokazanie piękna i bogactwa wikliniarstwa, jako elementu tożsamości regionalnej oraz ochrona i upowszechnianie tej aktywności rękodzielniczej.

W ramach projektu zrealizowano szereg działań. Dzieci z klas I-III szkół podstawowych z terenu gminy Nowa Sarzyna miały możliwość wyjazdu do Centrum Wikliniarstwa w Rudniku nad Sanem, gdzie uczestniczyły w warsztatach i zwiedzały wystawę. Najmłodszy mieszkańcy gminy dostrzegli również to, jakie wspaniałe rzeczy można wykonać z wikliny w wymiarze artystycznym, czego zwykle nie mają szans zaobserwować. Drugim działaniem, jakie zostało zrealizowane w ramach projektu, były warsztaty wikliniarskie dla dorosłych. Doświadczony rzemieślnik z Sarzyny Marcin Żuraw, mający na swoim koncie wiele znakomych realizacji z wikliny, poprowadził warsztaty dla dorosłych mieszkańców gminy. Kolejnym działaniem było zorganizowanie w Centrum Kultury i Bibliotece w Nowej Sarzynie wystawy wikliniarskiej, na której zgromadzono około 350 eksponatów. Wszystkie zgromadzone na wystawie wytwory wiklinowe pochodziły od lokalnych rzemieślników i firm. Na wystawie wyeksponowano również prace, jakie zostały dostarczone na konkurs „Wiklinowe cuda” oraz prace dzieci z konkursu „Wiklinowe Cudaki”. Została również przygotowana wirtualna wystawa, którą można obejrzeć w Internecie. Konkurs dla dorosłych został rozstrzygnięty w trakcie Dożynek Gminnych w Sarzynie - wręczono wówczas nagrody i wyeksponowano prace. Konkurs dla dzieci natomiast rozstrzygnięto we wrześniu - w trakcie wręczenia nagród uczniowie i ich rodzice mieli okazję podziwiać eksponaty zgromadzone na wystawie. Odbył się również wykład Elżbiety Młynarskiej-Dudek, dyrektor Muzeum Etnograficznego w Rzeszowie, która przybliżyła dorobek kulturowy regionu i historię wikliniarstwa na naszym terenie.

Monika Milo

Wizyta uczniów w Centrum Wikliniarstwa w Rudniku nad Sanem

Wystawa wyrobów z wikliny w CKiB w Nowej Sarzynie

Warsztaty wikliniarskie dla dorosłych w Sarzynie

Gminny Konkurs Wiedzy o św. Janie Pawle II

20 października 2023 r. w Szkole Podstawowej w Łętowni odbył się Gminny Konkurs Wiedzy o św. Janie Pawle II pn. „Pielgrzym nadziei” przygotowany przez prob. Parafii w Majdanie Łętowskim ks. Sylwestra Dula. Konkurs przeprowadzony został w dwóch etapach szkolnym i finałowym. Zakres wiedzy obejmował teksty homilii i przemówień Ojca Świętego z pierwszej pielgrzymki do Polski w czerwcu 1979 r. I miejsce zajął Hubert Ilasz ze Szkoły Podstawowej w Jelnej, II miejsce Lena Federkiewicz ze SP w Sarzynie, a III miejsce Celina Klocek ze SP w Łętowni – sołectwo Majdan

Łętowski. Nagrody wręczyli burmistrz Andrzej Rychel, dyrektorka szkoły Marta Radomska i Ewa Chowaniec oraz ks. Sylwester Dul.

Celem konkursu było uczczenie 45. rocznicy wyboru kard. Karola Wojtyły na Stolicę Piotrową i 44. rocznicy pierwszej pielgrzymki św. Jana Pawła II do Ojczyzny oraz zapoznanie młodzieży z przesłaniem papieża do Polski w jej trakcie. Do konkursu przystąpili uczniowie ze szkół w Tarnogórze, Woli Zarczyckiej, Sarzynie, Jelnej, Nowej Sarzynie oraz Łętowni.

ks. Sylwester Dul, fot. A. Dec

Imieniny „Jedyneczki” i Dzień Jabłka

17 października br. w Przedszkolu Samorządowym „Jedyneczka” w Nowej Sarzynie obchodzono imieniny placówki połączone z Dniem Jabłka. Atmosfera święta została podkreślona wyjątkowymi dekoracjami w oknach budynku, które stanowiły kolorowe jedyneczki, a wewnątrz królował motyw jabłka. Dekoracje zostały wykonane przez dzieci z wykorzystaniem tego smacznego owocu najróżniejszymi technikami. Tego dnia na dzieci czekały liczne gry, zabawy ruchowe, quizy, jak też możliwość zaprezentowania swoich umiejętności plastycznych przy wykonywaniu przeróżnych prac.

Wspaniała na co dzień kuchnia, tego dnia zaskoczyła dzieci jeszcze mocniej, serwując wspaniałe dania z jabłek w wielu formach, jak też podając świeżo wyciskany sok. Świętowanie miało na celu promowanie zdrowego odżywiania oraz zachęcanie do codziennego spożywania jabłek. Zwieńczeniem uroczystości było wspólne odśpiewanie „Hymnu Jedyneczki” i słodki poczęstunek.

Marta Kasperkowicz

Zespół Szkół w Nowej Sarzynie uczcił jubileusz KEN

12 października br. społeczność Zespołu Szkół w Nowej Sarzynie uczciła 250-lecie powołania Komisji Edukacji Narodowej. Z tej okazji odbyła się uroczysta akademia poświęcona jubileuszowi z programem artystycznym w wykonaniu uczniów. Następnie uczniowie świętowali na sportowo, biorąc udział w biegu na dystansie 400 m ulicą KEN - od szkoły do nowego kompleksu sportowego. Medale uczestnikom wręczyli burmistrz Andrzej Rychel, wiceprzewodniczący Rady Miejskiej Stanisław Misiak, prezes stowarzyszenia Prymus Roman Michna oraz przedstawiciele Rady Rodziców i nauczyciele szkoły. Po biegu, uczestnicy udali się do altany nad Trzebośnicą, gdzie pracownicy szkoły przygotowali poczęstunek, a Rada Rodziców obdarowała wszystkich słodką niespodzianką.

Piotr Sowa, fot. F. Kletowski

sport

Sarzyna najlepsza w Gminnych Zawodach Pożarniczych

XVI Gminne Zawody Sportowo-Pożarnicze, które odbyły się 1 października br., okazały się podwójnym świętem dla ich gospodarzy, czyli OSP Sarzyna. Miejscowa jednostka mogła cieszyć się z przekazanego oficjalnie nowego samochodu strażackiego oraz ze zwycięstwa swoich drużyn w trzech spośród czterech kategorii: w rywalizacji kat. A mężczyzn, w kat. C kobiet oraz młodzieżowych drużyn pożarniczych chłopców. Z bardzo dobrej strony pokazali się także drużny i druhowie z Rudy Łańcuckiej i Łukowej, których wszystkie startujące drużyny znalazły się na podium zawodów. Nad prawidłowym przebiegiem rywalizacji czuwała komisja sędziowska

z Komendy Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej w Leżajsku.

Samochód miejscowym druhom przekazali poseł Jerzy Paul, burmistrz Andrzej Rychel, komendant PSP w Leżajsku Józef Kludys oraz prezes zarządu Miejsko-Gminnego ZOSP RP Jan Pinderski.

Wyniki zawodów: MDP dziewczęta - 1. OSP Łukowa, 2. OSP Sarzyna, 3. OSP Ruda Łańcucka. MDP chłopców - 1. OSP Sarzyna, 2. OSP Ruda Łańcucka, 3. OSP Wola Zarczycka. Kat. C kobiety - 1. OSP Sarzyna, 2. OSP Ruda Łańcucka, 3. OSP Łukowa. Kat. A mężczyźni - 1. OSP Sarzyna, 2. OSP Łukowa, 3. OSP Ruda Łańcucka.

Piotr Sowa, fot. P. Sowa

Gminne Zawody Pożarnicze w Sarzynie, fot. P. Sowa

